

Seat No. : _____

NB-119
December-2015
B.A., Sem.-V
CC-301 : Sociology
(Indian Sociologists)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

- સૂચના : (1) દરેક પ્રશ્ન સરખા ગુણ ધરાવે છે.
(2) દરેક પ્રશ્નના જવાબ આપવા.
(3) પ્રશ્નપત્રમાં દર્શાવેલ પ્રશ્ન નંબર જ તમારી ઉત્તરવહીમાં દર્શાવો.

1. ડૉ. જી.એસ. ધૂર્યેનો જીવન પરિચય આપી, તેમની અભ્યાસ પદ્ધતિ સમજાવો. 14

અથવા

ડૉ. ધૂર્યેએ દર્શાવેલ જ્ઞાતિના લક્ષણો અને જ્ઞાતિના અભ્યાસો સ્પષ્ટ કરો.

2. ડૉ. આઈ.પી. દેસાઈનો સંયુક્ત કુટુંબનો અભ્યાસ સમજાવો. 14

અથવા

‘પછાતપણું નક્કી કરવાનો માપદંડ શું જ્ઞાતિ હોવી જોઈએ ?’ આ વિધાન અંગેના ડૉ. દેસાઈના વિચારો જણાવો.

3. ડૉ. આર.કે. મુખર્જીની અભ્યાસપદ્ધતિ અને સમાજશાસ્ત્રીય પ્રદાન જણાવો. 14

અથવા

સામાજિક પર્યાવરણશાસ્ત્ર અંગેના ડૉ. આર.કે. મુખર્જીના વિચારો સમજાવો.

4. ગ્રામીણ જીવન અને સંબંધો અંગેના ડૉ. એ.આર. દેસાઈના વિચારો સ્પષ્ટ કરો. 14

અથવા

ડૉ. એ.આર. દેસાઈનું સમાજશાસ્ત્રીય પ્રદાન અને રાજ્ય તથા સમાજ વચ્ચેના સંબંધો અંગેના વિચારો જણાવો.

5. (A) સાચા (✓) ખોટા (×) ની નિશાની કરો :

7

- (1) ભારતમાં સમાજશાસ્ત્રના વિકાસમાં લખનૌ સ્કૂલનું પ્રદાન પ્રથમ રહ્યું છે.
- (2) જી.એસ. ધૂર્યેએ ભારતીય સમાજ અને સંસ્કૃતિના અભ્યાસ માટે ક્ષેત્રકાર્ય પદ્ધતિ પર ભાર મૂક્યો છે.
- (3) આઈ.પી. દેસાઈ એ 'સોશ્યલ સેન્ટર' નામની સંસ્થા સ્થાપી હતી.
- (4) ગ્રામીણ કુટુંબ પર શહેરીકરણની અસર જોવા મળતી નથી.
- (5) ડૉ. એ.આર. દેસાઈના મતે ભારતીય રાષ્ટ્રવાદ એટલે બ્રિટિશ હકૂમતથી આઝાદી પ્રાપ્ત કરવી.
- (6) ડૉ. મુખર્જી ભારતીય સમાજવિજ્ઞાનમાં આંતરશાસ્ત્રીય અભિગમના પ્રણેતા હતા.
- (7) 'ગ્રામીણ ગુજરાતમાં અસ્પૃશ્યતા'નો અભ્યાસ ડૉ. એ.આર. દેસાઈએ કર્યો છે.

(B) જોડકાં જોડો :

7

A	B
(1) સમાજશાસ્ત્રના સ્થાપક	(a) કોટિકમિક વ્યવસ્થા
(2) ઈચ્છિત સમાજ	(b) સૌંદર્યલક્ષી સંસ્કૃતિ
(3) ઈન્ડિયન વર્કીંગ ક્લાસ	(c) એ.આર. દેસાઈ
(4) સંઘર્ષવાદ	(d) જી.એસ. ધૂર્યે
(5) માર્ક્સવાદી સમાજશાસ્ત્રી	(e) આઈ.પી. દેસાઈ
(6) ગ્રામીણ સમાજ	(f) રાધાકમલ મુખર્જી
(7) જ્ઞાતિ	(g) કાર્લ માર્ક્સ

Seat No. : _____

NB-119
December-2015
B.A., Sem.-V
CC-301 : Sociology
(Indian Sociologists)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions : (1) **All** questions carry equal marks.

(2) Attempt **all** questions.

(3) Write the same question number as indicated in question paper.

1. Give the life sketch and methodology of Dr. G.S. Ghurye. **14**

OR

Clarify the Caste characteristics and Caste studies given by Dr. Ghurye.

2. Explain the study of Joint Family by Dr. I.P. Desai. **14**

OR

Should caste be the criteria for deciding backwardness ? Give Dr. Desai's opinions on this statement.

3. Describe the methodology and sociological contribution of Dr. R.K. Mukhrjee. **14**

OR

Explain Dr. R.K. Mukhrjee's thoughts on social environment.

4. Explain Dr. A.R. Desai's thoughts on rural life and relationship. **14**

OR

Explain Dr. A.R. Desai's Sociological contribution and his thoughts on relation between state and society.

5. (A) Put right (✓) or wrong (×) mark : **7**

(1) Lucknow School's contribution is the first in the development of Indian sociology.

(2) G.S. Ghurye has emphasized the field work method in Indian Society and Culture.

(3) Dr. I.P. Desai established the Social Centre.

(4) Effect of urbanization is not found on rural family.

- (5) According to Dr. A.R. Desai, Indian nationalism means freedom from British rule.
- (6) Dr. Mukhrjee was to introduce the interdisciplinary approach to Indian Social Science.
- (7) Dr. A.R. Desai has studied untouchability in Rural Gujarat.

(B) Match A with B :

7

A	B
(1) Founder of Sociology	(a) System of Hierarchy
(2) Desire Society	(b) Aesthetic Culture
(3) Indian working class	(c) A.R. Desai
(4) Conflict	(d) G.S. Ghurye
(5) Marxian Sociologist	(e) I.P. Desai
(6) Rural Society	(f) Radhakamal Mukhrjee
(7) Caste	(g) Karl Marx
